

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਨੀ ਜੇ.ਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਦੀ ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਏ ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ ਆਫ ਸ਼ਿਮਲਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

20 ਜੂਨ, 1951

1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 17

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਆਰਟੀਕਲ 226—ਬੀਮਾ ਐਕਟ (1938 ਦਾ IV) ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ -ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਮਾ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1950 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਤੋਂ 52-ਜੀ —ਕੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਹਨ। (f) (g) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 31 (2) - ਕੀ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ — ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ- ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾ ਨਿਯੰਤਰਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਐਕਟ — ਰਿਟਸ ਆਫ ਮੈਂਡਾਮਸ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ— ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ।

ਰੱਖੀ ਗਈ, (i) ਉਹ ਧਾਰਾ 226 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ।

(ii) ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-A ਤੋਂ 52-G ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

(iii) ਇਹ ਕਿ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 52-A ਤੋਂ 52-G ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਖੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ (ii) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ. ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਲਈ ਇਤਫਾਕਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 (2) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ "ਸੰਪੱਤੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ

ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਰਿਮ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ" ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (6) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਪਾਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(iv) ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਵਿੱਚ "ਨਾਗਰਿਕ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (f) ਅਤੇ (ਜੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(v) ਕਿ ਬੀਮੇ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਕ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ (i) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 52 (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਵੱਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ ਸੈਨੀ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (i) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਉਪਾਅ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ।

(ii) ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਦੋਂ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਲਈ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ: --

- (a) ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ
- (b) ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਕਿ

ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗੋਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, "ਏ" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(c) ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਉਸਦੇ ਨੋਕਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਦਮ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿੱਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੈ।

(d) ਕੀ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੈਂਡਾਮਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਮੈਂਡਾਮਸ ਦੇ Ext. "ਏ" ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਰਤੀ ਵਾਲੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਉਸਦੇ ਨੋਕਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੈਣ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(e) ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਇਸਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(f) ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ: -

(a) ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਜੇ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

(b) ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ।

(c) ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ- ਉਕਤ

ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

- (d) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼।
- (e) ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ।
- (f) ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ "ਏ" ਇੱਥੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (g) ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (f) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਲਈ।
- (h) ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (i) ਇਸ ਤੁਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੀ.ਆਰ.ਦਾਸ, ਪਟਨਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਐਮ.ਪੀ. ਅਮੀਨ ਅਤੇ ਏ.ਸੀ.ਕਪਾਡੀਆ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਐਮ.ਐਲ. ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵੇਹਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ।

ਐਸ. ਚੌਧਰੀ, ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਇਹ ਹੁਕਮ 1951 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਲਿਖਤਾਂ ਨੰ: 17, 18 ਅਤੇ 19 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ। 17 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਧਾਰਾ 52A ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਬੰਬਈ, ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ, ਲਿਮਿਟਡ, ਬੰਬੇ, ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਕਿ ਉਸ ਕੇਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ

ਦੀਆਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਦ ਤੱਕ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਧਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਕਿ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ।

19 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਚ 1951 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 20 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 21 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

26 ਜਨਵਰੀ 1951, ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਤਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਧਾਰ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਨਾਂ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਧਾਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

1951 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 17 ਤੋਂ 19 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਧਾਰਾ 14, 19 (1) (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 31 ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂਡਮਾਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 14 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 17 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ

226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਟੀਓਰੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਫਿਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੋਲ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਐਫ) ਅਤੇ 31 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਕ ਬਿੰਦੂ ਉਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 17 ਤੋਂ 19 ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਹਾਇਕ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹਾਂ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 17 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਇਟਸ ਆਫ ਗਰਾਬੰਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਬਨਾਮ ਪਾਰਲਾਕਿਮੇਡੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਹਾਮਿਦ ਹਸਨ ਨੇਮਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਰਾਏ (2), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਨਾਕਸ਼ੀ ਮਿਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੂਬਾਈ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

24 ਮਈ 1951 ਨੂੰ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਬੂਬਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਨਿਗਰਾਨ-ਜਨਰਲ, ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।

ਆਰਟੀਕਲ 226(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

226 (1) ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਰਿੱਟ, ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ, ਹੁਕਮ, ਮਨਾਹੀ, ਕੋਓ

ਵਾਰੰਟੇ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤਾਂ ਸਮੇਤ, ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ।"

ਸਾਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ- 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 17 ਤੋਂ 19 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰਿੱਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੱਲ ਦੇਖਦੀ ਹੈ।

ਗਰਾਬੰਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਇਟਾਂ ਬਨਾਮ ਪਾਰਲਾਕਿਮੇਡੀ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਪਾਰਲਕੀਮੇਡੀ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਰਾਬੰਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਰਾਇਟਸ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਮਦਰਾਸ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਪਾਰਲਕੀਮੇਡੀ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਅਤੇ ਗਰਾਬੰਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਰਾਇਟਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਲਕੀਮੇਡੀ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਅਤੇ ਗਰਾਬੰਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਇਟਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮਦਰਾਸ ਕਸਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 26 ਦਸੰਬਰ 1800 ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 26 ਦਸੰਬਰ 1800 ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਚਾਰਟਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੱਚੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਚਾਰਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਕਟ, 1861, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ।

ਹਾਮਿਦ ਹਸਨ ਨੇਮਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਰਾਏ (1) ਵਿੱਚ ਸਰ ਜੌਹਨ ਬਿਊਮਾਉਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

“ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਕਟ, 1861 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 1865 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਜੇ

ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੇ-ਵਾਰੰਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਹੜੱਪਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਮਿਦ ਹੱਸਨ ਨੋਮਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਰੋਏ (1) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਕਟ 1861 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 1865 ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਨਾਕਸ਼ੀ ਮਿਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2) ਵਿੱਚ ਸਰ ਮਾਧਵਨ ਨਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ :-

“ ਸੈਕਸ਼ਨ 45 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ' ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮਦੁਰਾ ਜਾਂ ਰਾਜਾ-ਪਾਲਯਮ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬੁਣਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ। 'ਮਦੁਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲਯਮ ਦੋਵੇਂ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਧਾਗਾ ਮਦਰਾਸ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਗਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮਦੁਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।",

ਸ੍ਰੀ ਮਨਾਕਸ਼ੀ ਮਿਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877 ਦੀ ਧਾਰਾ 45, ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 45 ਦਾ ਪਦਾਰਥਕ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"45, ਫੋਰਟ ਵਿਲੀਅਮ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ

ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੋਵੇ.....”

ਮੈਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿੱਟ ਨੰ. 17 ਤੋਂ 19 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ. ਮੈਂ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877 ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਦੀਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਝੂਠ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਤੇ 31 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਤੇ 31 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

52 ਏ. ਜਦੋਂ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਾਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(3) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੁੜ- ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(4) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੇਲਸੀਆਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(5) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(6) ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੇਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ।

52 ਬੀ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਰੀਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਰਸ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:-

- (a) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ;
- (b) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ (ਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੇਨਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਘਟੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ)

(c) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ; ਜਾਂ

(d) ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(2) ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(3) ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

52 ਸੀ. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਉਹ ਲਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ (ਪਾਲਿਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ।

52 ਡੀ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਣਇੱਛਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

52 ਈ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਏ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

52 ਐਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਜੇਕਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ, ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ

ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

52 ਜੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਤੋਂ 52 ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ (1) ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 52A ਤੋਂ 52C ਸਮੇਤ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A, ਸੈਕਸ਼ਨ 52B, ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 52D ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਲਈ ਜੇ ਚੰਗੀ ਨਿਹਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ । "

ਹੁਣ, ਬੀਮਾ (ਸੇਧ) ਐਕਟ 1950, ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ 20 ਮਈ 1950 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:-

- (i) ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ
- (ii) ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ. 43, 44 ਅਤੇ 47 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਤੇ 31 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 31 ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ :-

19 (1) ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ-

(f) ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ, ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣਾ; ਅਤੇ

(g) ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿੱਤੇ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ।

31(1) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਜਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਦੀ ਸੋਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਬੇਝ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ, ਦੂਸਰਾ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਈਡਨ (1) ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕੋਲੀਰੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ "ਸਾਰ ਅਤੇ ਤੱਥ" ਇਸਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52-B ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ:-

- (1) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ;
- (2) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ
- (3) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮੈਮਬਰਡਮ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52C ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੇਲ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਪੂਰਵ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52D ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52 E ਅਤੇ 52 G ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52F ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਦਖਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਸਾਲਸ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੰਚਾਰਜ ਫੰਕਟਸ ਆਫਸੀਓ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾ ਕਰਤਾ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੀਮਾ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੇ, ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਤੇ 31 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31, ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:-

- (a) ਅਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
- (b) ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
- (c) ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
- (d) ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਤੀਜੀਆਂ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਵਾਇਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਹੱਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਅਸਲ ਧਾਰਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਸਲ ਧਾਰਕ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੇਜ ਸੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਭੇਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 31 (2) ਖੁਦ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਦਾ ਅਹੁਦਾ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਆਵਜੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੁਣ, ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ" ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਇਕਵਚਨ ਕਿਸਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰਣਤਾ ਦੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਇਦਾਦ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਗੱਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਗੱਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਚੁੱਲੇ, ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵੱਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਰੀਮ ਦੇਵੇਂ ਹਨ। ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਮ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤੋਂ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਹੋਲਡ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਹੋਲਡ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਰਾਈਟ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ; ਪਰ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਤੰਗ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਿਕ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥਕ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਂ ਉਹ ਵਸਤੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਇਸ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਆਸ਼ਾਸਤਰ, ਦਸਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨੇ 423-424 'ਤੇ ਸਾਲਮੰਡ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਡਾ ਹਰਬਰਟ ਬਰੂਮ ਦੁਆਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਬਲੈਕਸਟੋਨ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਖੰਡ I, ਪੰਨਾ 163 ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ-

"ਤੀਸਰਾ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ, ਹਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਕਮੀ ਦੇ, ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁਫਤ ਵਰਤੋਂ, ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ"।

ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 31 (2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਸੰਪੱਤੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ " ਰਿਮ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ " ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਸੰਪੱਤੀ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। (2)। ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਸੋਸਿਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਹਨਤਨਾਮੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਇੱਕ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੀਮ, ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੰਪੱਤੀ" ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1), ਵਿੱਚ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. ਕਿਹਾ:-

"ਇੱਕ ਸ਼ੇਅਰ-ਹੋਲਡਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਲਡ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੇਅਰ ਇੱਕ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਕਣਯੋਗ ਵਸਤੂ ਵਾਂਗ ਸ਼ੇਅਰ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ, ਭਾਵੇਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸ਼ੇਅਰ-ਹੋਲਡਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ

ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੋੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1951 ਐਸ.ਸੀ 41 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਕੰਪਨੀ ਦੀ "ਸੰਪੱਤੀ" 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ "ਸੰਪੱਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2), ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਸੰਪੱਤੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਜੋ ਵਸਤੂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਮੁਖਰਜੀ ਜੇ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:-

"ਪਰਿਖਣ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿਰਫ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।

"ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ 1950 ਦਾ ਸ਼ੇਲਾਪੁਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵਿਵਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼) ਐਕਟ 1950 ਅਨੁਛੇਦ 31 (2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਸ, ਜੇ. ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:-

"ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਐਕਟ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ 'ਸੰਪੱਤੀ' ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਛੂਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਦੀ 'ਸੰਪੱਤੀ' ਹੈ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਹ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਸਪਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 31 (2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (1) 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਚਾਰੀ ਨੇ

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1950 ਦੇ ਐਕਟ XXVIII ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਹੈ।”

ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਛੂਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਕੰਮੇ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਣਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਹਾਂ।

ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ (1), ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੋਕਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਰਕਮ। ਦਰਅਸਲ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਇਤਫਾਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ "ਸੰਪਤੀ" ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A(5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਦਿਲਚਸਪੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬੀਮਾਧਾਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੁਆਰਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) (f) ਅਤੇ (g) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 19(1) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਤੋਂ (6) ਉਹ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਆਮ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਂ ਤੇ ਰੱਖਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (f) ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(1) (g) ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਿੱਤਾ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (f) ਅਤੇ (g) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਫੰਡਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(f) ਅਤੇ (g) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿੱਤੇ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਆਰਟੀਕਲ (5) ਅਤੇ (6) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 (1)(f) ਅਤੇ (g) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਣਾਅ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਾਂ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਰਟੀਕਲ 19 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ 'ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ' ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਨਾਗਰਿਕ' ਹੈ।

ਮਿਸਟਰ ਪੀ. ਆਰ. ਦਾਸ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 5 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ-

(i) ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ;

(ii) ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਸ ਸੀ; ਅਤੇ

(iii) ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 367 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(39), ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

'ਵਿਅਕਤੀ' ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। "

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(39) ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡੋਮੀਸਾਈਲ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਨਿਵਾਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਡਾਇਸੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ, ਛੇਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਅਧਿਆਇ 2, ਨਿਯਮ 18, ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਸ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਿਸ਼ਾ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦੇਸ਼, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਿਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਿਸ਼ਾ ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ "ਨਾਗਰਿਕ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਕੋਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਸਕੰਡਮ, Volume XVIII, ਪੰਨਾ 389 'ਤੇ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਰਟੀਕਲ IV ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ XIV, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1787 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ IV ਦਾ 2(1) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।"

ਆਰਟੀਕਲ XIV ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ' ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ। ਅਨੁਛੇਦ 5 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (a) ਅਤੇ (b) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 6 ਅਤੇ 8 ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 19(1)(ਏ) ਤੋਂ (ਈ) ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਆਰਟੀਕਲ 39 (a) ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(f) ਅਤੇ (g) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(9) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਜੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਰੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਤੇ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 13(2), ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ "ਪਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ" ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਏ.ਜੀ ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨਿਆ ਸੀਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ ਲੇਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਬੇਲਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ

ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਆਦਿ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਚਤ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਦੰਡਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਵੈਟਿਵ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਢੰਗ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ "ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ" ਬੀਮਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ਬੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 19(1)(f) ਅਤੇ (g) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 31 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 19(1)(f) ਅਤੇ (g) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2), ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 13(2) ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਪਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ, "ਮੈਂਡੇਮਾਸ" ਅਤੇ "ਸਰਟੀਓਰੀ" ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਂਡੇਮਾਸ" ਇੱਕ ਗੈਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ "ਸਰਟੀਓਰੀ" ਇੱਕ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ

ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 52 A ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 1951 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਲਿਖਤਾਂ ਨੰ. 17 ਤੋਂ 19 ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਸਕੈਚਵਨ ਬਨਾਮ ਜੌਨ ਈਸਟ ਆਇਰਨ ਵਰਕਸ ਲਿਮਿਟਡ (1) ਦੇ ਲੇਬਰ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਲਾਰਡ ਸਾਈਮੰਡਜ਼ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜ ਓਵਰਲੈਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਾਫੀ ਵਿਸਤਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ (1) ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਨਿਆ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ. ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। "

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A(1) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ:-

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A(1) ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

" 52A (1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। "

ਹੁਣ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯੰਤਰਕ ਨੂੰ ਪਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵੈਸਟਮਨਿਸਟਰ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਨਾਰਥ-ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ (1) ਦੇ ਮੇਅਰ ਲਾਰਡ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦਾ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਹੇਲਸਬਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

" ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। " ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 52 ਏ(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਏ (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਯੋਗ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਿਜ਼ਲਟ ਪੇਂਡੈਂਟਸ ਲਈ ਵਕੀਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A(1), ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਚੱਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ :-

"52 ਏ. (1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਜੇ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ

ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਧਾਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨਾਹੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤਥਾਂ ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਧਾਰਾ 52 A (2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਕਲੋਤਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

- (i) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;
- (ii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਹੈ; ਅਤੇ
- (iii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਿਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ:-

(i) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ- ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। "

ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਐਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਬੰਬੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਹਨ:-

(i) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(ii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ;

(iii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਫੰਡ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(iv) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ;

(v) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜੀਵਨ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A (1) ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A (1) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ, 19 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਏ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਜੱਜ ਹੈ। ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।'

ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਬਜੈਕਟ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 17 ਵਿੱਚ, ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ (iii) ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੰਤਰਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ 'F' ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ, ਨੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ:-

“ਤੁਹਾਡਾ ਨੋਟਿਸ, ਅਸੀਂ ਸਪੁਰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਮਾਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 409 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਆਮ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਂਚ, ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਰਾਜ ਗੋਪਾਲਨ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਨੇ 14 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੋਰ

ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੀ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਏ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ, ਨੰਬਰ (iii), (iv), (v) ਅਤੇ (vi) 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 409 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 9, 11 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸਦਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੰਡਾਂ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 A (1) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 17 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜੁਪਿਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ 14 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕੰਪਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। 1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਰੂਪ ਸੇਠ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਵੀ. ਸੂਬੇਦਾਰ ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਅਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬੰਬਈ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਮਾਣਹਾਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਿੱਟੇ ਹਨ:-

(a) ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ 1951 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 17 ਤੋਂ 19 ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ;

(b) ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A ਤੋਂ 52G ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬੀਮਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1950 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(c) ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A ਤੋਂ 52 G ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (f) ਅਤੇ (g) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਚਦੇ ਜਾ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ;

(d) ਕਿ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A ਤੋਂ 52G ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਨ;

(e) ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(f) ਕਿ 1951 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਲਿਖਤਾਂ ਨੰ. 17 ਤੋਂ 19 ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੇ

ਸੈਕਸ਼ਨ 52A (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(g) ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਜੱਜ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਦ; ਅਤੇ

(h) ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52A (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ, 1951 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਲਿਖਤਾਂ ਨੰ. 17, 18 ਅਤੇ 19 ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ. (1) ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ, (2) ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ, ਅਤੇ (3) ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ, ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੇਸ 14 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਸੀਂ ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੂਆ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਅਮੀਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਮ. ਐਲ. ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 17 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ

ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਿ ਉਹ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਵ 17 ਫਰਵਰੀ 1951, ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਭੇਜੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮਾਰਚ 1951 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ 20 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 21 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 1951 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 1 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ 2 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਜੇ ਵੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ਉਹ ਬੰਬਈ

ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਉਸ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ- ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ; ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨਾ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਐਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਪੀਟਰ ਕੰਪਨੀ ਉਹ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਸੀ।

Soni J- ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਜੇ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਲਕੀਮੇਡੀ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੰਜਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਾਰਲਕੀਮੇਡੀ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਦੰਗੇ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ (1) ਪਾਰਲਕੀਮੇਡੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਅਤੇ (2) ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਸਨ। ਅਕਤੂਬਰ 1925 ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਨੇ, ਅਧਿਆਇ 11, ਮਦਰਾਸ

ਅਸਟੇਟ ਲੈਂਡ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਮਾਰਚ 1926 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ 'ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਰਾਏ' ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 (1) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਨਵੰਬਰ 1927 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲ ਅਫਸਰ ਨੇ 1925 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਛਲੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਰਾਇਟਸ ਦੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਪੀਲ ਤੇ, ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 12-1/2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੁਲੈਕਟਿਵ ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਕੁਲੈਕਟਿਵ ਬੋਰਡ ਨੇ 9 ਅਕਤੂਬਰ 1936 ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਵਧਾ ਕੇ 37-1/2 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 9 ਫਰਵਰੀ 1937 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਿਵ ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 5 ਨਵੰਬਰ 1937 ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਟਾਊਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਰਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੰਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਮਦਰਾਸ ਕਸਬੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲ ਅਫਸਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਦਫਤਰ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੱਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਦਲ ਕੇ ਬੰਬਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਅਰਥਾਤ, ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਦਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਦੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਬੀਮੇ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸਰਟੀਊਰੀ, ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਖਤ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਹੜਪਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇ-ਵਾਰੰਟੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੇਮਾਨੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ (1)। ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦਫਤਰ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਮਿੱਲਜ਼ (2) ਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਲਾਕਿਮੇਡੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਪਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਰੇ, ਇਸਦਾ ਬੰਬੇ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਸੈਨੀ ਜੇ. (1) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸਰ ਥਾਮਸ ਸਟ੍ਰੇਂਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਗਪਾਹ ਚਿੱਟੀ ਬਨਾਮ ਰਾਚੁਮਾਹ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਨੇਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ

ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 135 'ਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਹੈ:-

“ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਹਰ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਤੋਂ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਵਸਤੂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।”

ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਉਪਾਅ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬੰਬਈ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ।

ਮੰਨ ਲਓ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ-ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

(1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇ।

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਾਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੁੜ-ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(5) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(6) ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਕਰਤੱਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੀਮਾ ਕਰਤਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਦੋਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਨੂੰ ਬੀਮਾ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ 47) ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 52-ਬੀ ਤੋਂ 52-ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 1 ਜੂਨ 1950 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 52-ਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਚਾਰ ਕੋਰਸ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹਨ, ਚਾਰ ਕੋਰਸ ਹਨ-

(a) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ;

(b) ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ (ਭਾਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੇਨਸ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਲ ਬੀਮੇ ਦੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਜਾਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਲਈ

(c) ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ; ਜਾਂ

(d) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਗਿਆਪਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 52-ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ

ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਡੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਣਚਾਹੇ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 52-F ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 52-ਜੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਤੋਂ 52-ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 31 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਧਾਰਾ 19 (1), ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ.) ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:—

“ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ-

(f) ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ, ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣਾ; ਅਤੇ

(g) ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿੱਤਾ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ।

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (f) ਅਤੇ (g) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (5) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਕਲਾਜ਼ (5) ਇਸ ਤ੍ਰਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“(5) ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (d), (e) ਅਤੇ (f) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ।

ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“(6) ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (g) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਅਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿੱਤੇ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ' ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।”

ਧਾਰਾ 19 ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ-

(a) ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਜਾਂ

(b) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਜਾਂ

(c) ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸੀ ਰਿਹਾ ਹੈ;

ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਆਰ.ਦਾਸ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ. ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 5 ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਮੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਭਾਗ II ਦੇ ਅਗਲੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 5 ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਨਾਗਰਿਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਕਲੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਐਕਟ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਂਵੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਅਤੇ (6) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।" ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਛੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

“ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ”।

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“(2) ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਪਰਬੰਧਕ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ- ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ (1), ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 54 ਦਾ ਕਾਲਮ 2 ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦਾਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 63 ਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਦਾਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕੀ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮੁਖਰਜੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ; ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਨੇ ਪਟਨਾ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਪੈਟ 392 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-D ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕ ਅਜੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ-ਹੋਲਡਰਜ਼ ਕੁਆ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਜੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਣਚਾਹੇ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਰਹੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਡੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 1 ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੰ: 43, 44 ਅਤੇ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 43 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਤੋਂ 52-ਜੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਯੋਗੀ ਹਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਥਿਤੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੰਡਲ ਦੀ ਜਨਤਕ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਦੀ ਸ਼ੇਲਾਪੁਰ ਸਪੀਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (1), ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 226 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

"ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਆਰਟੀਕਲ 31 (2) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੰਡਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਜਾਇਦਾਦ' ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। * * * * *

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਿਸ ਤ੍ਰ੍ਹਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਵਿਆਜ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਤ੍ਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਿੱਤ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 227 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

" ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੁਆਰਾ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। * * * * *

ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕਮੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 52-A ਤੋਂ 52-G ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਯਾਨੀ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 43 ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਦਾਸ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ (1951 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 41) ਪੰਨਾ 62, ਕਾਲਮ 2 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:-

" ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। "

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਵਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਬਾਰੇ ਜੋ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਅਤਿਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਵਿਲੇਬੀ, ਜਿਲਦ 3, ਪੰਨਾ 1589, ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਿਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਸੀ.ਜੇ., ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਐਲਗਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (1) ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

" ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮਬੱਧ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਰ ਮਾਲਕ; ਭਾਵੇਂ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਆਮ ਆਨੰਦ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ। ਇਸ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਧੀਨ ਹਨ***** ਉਹਨਾਂ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਜੋ ਆਮ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਆਮ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਐਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੰਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ , ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਜੁਪੀਟਰ ਪੈਨਲਟੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਦੌਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਨਾਲੋਂ , ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ।

ਵਿਲੇਬੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਾਲੀਅਮ II, 766 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:-

“ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਜਨਤਕ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਾਂਗ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅਤਰਿਕ ਬੂਟੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਅਸਫਲ ਹੋ

ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਲਿਸ, ਸਫ਼ਾ 727 'ਤੇ, ਕੂਲੀ ਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਪੰਨਾ 1223 ਤੋਂ ਹਵਾਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:-

" ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ, ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲਈ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਨੰਦ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਵਿਲੇਬੀ ਪੰਨਾ 1774 ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ :-

“ ਜੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਹ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਜਾਂ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ, ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਜੁਲਮ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ।”

ਪੰਨਾ 1775 'ਤੇ, ਵਿਲੇਬੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਭਿਆਸ ਯੋਗ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਵਰਜਿਤ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪਰਮਾਣਿਕਤਾ ਲੱਭਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ(ਭਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਨਾ

ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ) ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬੇਤੁਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਜ ਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਹੈ।”

ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਲਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਐਲਗਰ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕੇਸ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਪੰਨਾ ਨੰ. 225 ਤੇ, ਅਤੇ ਰਾਜ:-

“ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡੋਮੇਨ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ, ਖੋਹਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਲੇਬੀ ਸਫ਼ਾ 1781 'ਤੇ, ਮੁਗਲਰ ਬਨਾਮ ਕੰਸਾਸ (2) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਨਤਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਲਾਭ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਕੁਝ ਵਰਜਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ।

ਪੰਨਾ ਨੰ. 1858 ਤੇ ਵਿਲੇਬੀ ਨੇ ਨੈਕਸ ਬਨਾਮ ਲੀ (1) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ: -

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਸੇਧ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ:- ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਧੇ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ। 28 ਜੂਨ, 1834 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਭਾਰ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਭਾਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਕਦੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਣਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ?"

ਉਸ ਤੋਂ ਜੇ ਮੈਂ ਵਿਲੋਬੀ ਅਤੇ ਵਿਲਿਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਵਿਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਵਿਨਿਯਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸੰਭਵ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 'ਅਲਟ੍ਰਾਵਾਇਰਸ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੁਅੱਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਕੁਝ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ

ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਨਾ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੱਤ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਸਲ ਕੰਮ ਕੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ (1) ਦਾ ਕੇਸ ਦੇਖੋ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪੰਨਾ ਨੰ. 207 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।" ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ? 'ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ' ਦਾ ਕਲਾਜ਼ (1) ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜੋ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜੱਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮੌਕਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ (ਕੰਟਰੋਲਰ) ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੋ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸੀਲੇਨ, ਨੱਕੁਡਾ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਫ ਡੀ.ਐਸ. ਜੈਰਤਨੇ (1), ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਆਇਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਜਿਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਮੱਝਣਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਡਿਫੈਂਸ (ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਟੈਕਸਟਾਈਲ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 1945 ਦੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 62 ਜੋ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਚੱਲਿਆ।

"ਜਿੱਥੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਡੀਲਰ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 77 'ਤੇ, ਲਾਰਡ ਰੈੱਡਕਲਿਫ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨਿਯਮ 62 ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, 'ਜਿੱਥੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਡੀਲਰ, ਡੀਲਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਕੇ; ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਕਰ ਸਕੇ।

ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਜਬ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਖਟਾਈ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਕਦਮ ਹੈ" ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲਾਰਡ ਰੈੱਡਕਲਿਫ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ :-

“ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਅਟੱਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਆਮ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਐਟਕਿਨ, ਐਲ.ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਬਿਜਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (1)*****ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਚੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ, ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕਮੇਟੀ (2) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਹੈਵਰਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ; ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਲਾਰਡ ਰੈਂਡਕਲਿਫ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ :-

"ਇਹ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 62 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ

ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ; ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਕ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪਰਕ੍ਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ, ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 62 ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨੰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਨਿਯੰਤਰਕ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੰਤਰਕ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸੀਲੇਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 62 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਫਰਕ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, "ਕੰਟਰੋਲਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ."

ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੌਕਾ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਵਸਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ 'ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ' ਵਾਕੰਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਾਕੰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਵੇਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੋਈ ਕਰਤੱਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ

ਦੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਸਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪਰਬੰਧਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰਸਨ ਬਨਾਮ ਐਕਰਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪੀਸ ਪ੍ਰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਚੱਲਿਆ:-

“ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਕਾਂਸਟੇਬਲਰੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਭੇਜੀ ਜਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਗਵਰਨਰ ਇਨ ਕਾਉਂਸਿਲ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰਥਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਿਲੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਕਾਂਸਟੇਬਲਰੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ' ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ*****

ਇਸ ਧਾਰਾ ਬਾਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨੇ 348 ਅਤੇ 349 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

“ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਆਬਾਦ' ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਵਾਧੂ ਪੁਲਿਸ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜ਼ਿਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਏ ਹੋਣ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਿਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਕੰਸ਼ 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਲੋੜ ਹੋਵੇ' ਅਤੇ 'ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਜ਼ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ

ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣੂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ " ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ"। ਵਾਕੰਸ਼ "ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ" ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਸੋਚੇ ਕਿ ਇਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਸੰਕਟਮਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 52-ਏ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲਾਰਡ ਹੈਵਰਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, "ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ-ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। "

ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਆਰ. ਦਾਸ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੁੱਖ ਕੇਸ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਰਡ ਰੈਂਡਕਲਿਫ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਸ (1), ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਟਕਿਨ, ਐਲਜੇ, ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਲਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ (2) ਵਜੋਂ

ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਕਾਨੀਆ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਮਈ, ਸੀਜੇ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਰੇਜੀਨਾ (ਜੈਨ ਐਮ 'ਈਵੇਏ) ਬਨਾਮ ਡਬਲਿਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (3), ਐਟਕਿਨ, ਐਲਜੇ, ਦੀ ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਸ (1), ਅਤੇ ਸਕਰਟਨ ਅਤੇ ਸਲੇਸਰ, ਐਲ.ਜੇ.ਜੇ., ਦ ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਕਾਉਂਟੀ ਕੌਂਸਲ (4) ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ. 225 ਅਤੇ 226 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਟਕਿਨ, ਐਲ.ਜੇ., ਜਾਂ ਸਲੇਸਰ, ਐਲ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮਈ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ, ਸੀਜੇ, ਜਦੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਟਕਿਨ ਅਤੇ ਸਲੇਸਰ, ਐਲ.ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਈ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੇ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੱਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਥਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਘਟੀਆ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਛੂਠ ਹੋਵੇਗਾ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਕਵਾਸੀ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਖਰੀ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਨਰਲ ਦਾ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਦਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਬਾਹਰ ਮੁੱਖੀ ਤੱਥ ਦਾ

ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਧਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਿਹਾ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸਤਰਿਤ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇ-ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਖੁਦ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ, ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਾਰਡ ਰੈਂਡਕਲਿਫ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਸ ਸੰਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਦੋਂ 52 A ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਦੋ ਪ੍ਰਾਥਨਾਵਾਂ ਮੈਂਡਾਮਸ ਦੀਆਂ ਰਿਟਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲਕੱਤਾ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ:

(a) ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਰੇਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ

ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ;

(b) ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਜਿਸਦੇ ਜਨਤਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ;

(c) ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ;

(d) ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(e) ਜਿਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਛੋਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 45 ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਇਹ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਕੰਟਰੋਲਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। "ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ" ਸ਼ਬਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਉਹ ਕੰਟਰੋਲਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52-ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਕੰਟਰੋਲਰ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ *****। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ" ਵਾਕੰਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ ਕੀ ਹਨ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਕ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਅੰਜਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੁਪੀਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ 17 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 26

ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ:-

“ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

(i) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(ii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

ਉਸਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

19 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਲ (ਜੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ) 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਸੰਕਰ ਲਾਲ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਹਨ। ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 21 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਧਾਰਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੱਥ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 10 ਮਾਰਚ 1951 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ 26 ਫਰਵਰੀ, 1951, ਤੋਂ 10 ਮਾਰਚ 1951 ਤੱਕ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 21 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇਗਾ ਜਿਥੋਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। 26 ਫਰਵਰੀ 1951, ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਆਮ ਸਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀਆਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

“ 7. ਤੁਹਾਡਾ ਨੋਟਿਸ, ਅਸੀਂ ਅਚਨਚੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਂਚ, ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਧੀਨ ਹਨ। ”

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਪੈਰੇ 9 ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਏ। ਉਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਗਿਆਰ੍ਹਵੇਂ (ਆਖਰੀ) ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਮਿਤੀ 14 ਮਾਰਚ 1951, ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

“ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਾਰਾ ਭੌਤਿਕ ਸਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਕਤ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਦੇਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ

ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗੀ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗਾ ਪਰ ਜੇ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।"

ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ Soni J.
ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੰਡ ਸੰਗਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕੰਟਰੋਲਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਨਾ ਮਿਲਵਰਤਣ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੰਡ ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਲਈ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਜੇਖਮ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

14 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੂਜੀਆਂ ਦੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਆਮ ਸਨ, ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਹਿਸ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਨ. ਕੌਲ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951, ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ, ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:-

"ਜੁਪੀਟਰ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਇਨ-ਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਨੂੰ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 14 ਮਾਰਚ 1951 ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ:-

2. ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਲਈ ਆਰਡਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:-

(1) ਕਿ 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਨੰਬਰ 17 ਅਤੇ 18 ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬੇ, ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਟਾਈਟਲ ਡੀਡਾਂ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੀਆਂ। 1951 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਟਾਈਟਲ ਡੀਡਜ਼, ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਿੱਲੀ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ।

(2) ਇਹ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੈਂਡਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(3) ਇਹ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕਰਾਂ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(4) ਇਹ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ

ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਅਲਾਵਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਇਹ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਐਡਵਾਂਸ ਜਾਂ ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(6) ਇਹ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਰਾਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦਿਆ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

3. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ 14 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10-45 ਵਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 20 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ. ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਭਰਤ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਵੀ.ਆਰ. ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਪੀਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ, 16 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 17 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਭੇਜੀ ਜਾਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦੇ 17 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ, ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ 20 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ 19 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ ਜੰਤਕ ਛੁੱਟੀ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਜਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਸਾਡੇ ਲਈ 2,3,4 ਅਤੇ 5 ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇ ਜੋ 16 ਅਤੇ 17 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ 13 ਵੇਂ ਤਤਕਾਲ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਾਡੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਟਾਈਟਲ ਡੀਡਜ਼ ਪੂਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਲਾਈਫ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ। ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਨ. ਕੋਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਰਡਰ

ਸਿਰਫ ਲਾਈਫ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲਾਈਫ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਆਡਿਟਿੰਗ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕੋਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ, ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਸੀਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਡੀਟਰਾਂ ਵਜੋਂ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ:-

'ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਰ ਆਡੀਟਰ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਵਾਢੂਚਰਾਂ ਤੱਕ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

7. ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ:-

ਇੱਥੇ (1) ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, (2) ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਸਟੇਟ, (3) ਦੀ ਬੈਂਕ ਆਫ ਜੈਪੁਰ ਅਤੇ (4) ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ, ਕੇਲੰਬੇ ਦੇ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕਨੂੰਨੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜੀਵਨ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਰਸੀਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ 14 ਮਾਰਚ 1951 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਹਨ :-

3 % C.P. ਅਤੇ ਬੀਰਰ ਲੋਨ 1961, 9 ਅਪਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ F.V Rs. 1,30,600.

8 % ਬੈਂਬੇ ਲੋਨ 1962, 2 ਅਪਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ F.V Rs. 1,50,000.

3 % 1970-1975 ਲੋਨ, 11 ਅਪਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ F.V Rs. 7,50,000.

3 % 1959-61 F.V,
ਗਿਆ F.V Rs. 15,00,000.

2 ਅਪਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ

2 % 1957 ਲੇਨ,
ਗਿਆ F.V Rs. 3,75,000.

2 ਅਪਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ

9. ਜੀਵਨ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5,35,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਕਿਤ ਮੁੱਲ ਦਾ 1986 ਦਾ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਕਰਜਾ, ਜੋ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਜਮਾਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਾਂਡ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕਰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ 16 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਬੰਬੇ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਾ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕੇ। ਇਹਨਾਂ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ 5,35,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਯੂ ਦੇ ਕੁੱਲ 27 ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਰਥਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:-

(1) ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਿਮਟਿਡ, ਜੁਪੀਟਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ।

(2) ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕੌਲ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਦੋ ਸਮਰਥਨ (ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ)। ਸਾਰੇ 27 ਬਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਰਥਨ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇੰਡੋਰਸੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(3) ਜੁਪੀਟਰ ਤੋਂ ਟ੍ਰੇਪੀਕਲ।

(4) ਟ੍ਰੇਪੀਕਲ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿੰਡਲੇਜ਼।

(5) ਗ੍ਰਿੰਡਲੇਜ਼ ਤੋਂ ਟ੍ਰੇਪੀਕਲ।

(6) ਟ੍ਰੇਪੀਕਲ ਤੋਂ ਜੁਪੀਟਰ।

(7) ਜੁਪੀਟਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ

ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਥਨਾਂ ਦੇ ਹੇਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

10. ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ.ਪੀ. ਅਤੇ 1964 ਦੇ 1,30,600 ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਯੂ ਦੇ ਬੇਰਾਰ ਲੇਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 25,000 ਰੁਪਏ ਹਰੇਕ ਦੇ ਪੰਜ ਟੁਕੜੇ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 5,600 ਰੁਪਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮਰਥਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜੁਪੀਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ
Sohi J. ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ੰਕਰ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਐਂਡੋਰਸੀ ਦਾ ਨਾਮ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਵਾਂਗ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਲਾਈਫ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਖਾਤਾ ਬੁੱਕਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਰਸੀਦ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸੀਲਬੰਦ ਪੈਕਡ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਡੀਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।'

ਡੀ. ਅਬਰਾਹਮ ਐਰੀਡ ਸੰਨਜ਼ 38000... ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿਖੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951, ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੀਪਲਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਰੁਪਏ 5 ਲੱਖ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ -

ਮਮਚਨ-ਮੇਰਾਰੀਲਾਲ ਰੁਪਏ 6,20,000 ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿਖੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951, ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਸਟੋਰਜ਼, ਆਗਰਾ ਰੁ. 1,15,000 - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ -

ਕਲਕੱਤਾ ਲੇਨ, ਰੁਪਏ 6,11,977-6-0 - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ -

ਦਿੱਲੀ ਲੇਨ ਰੁਪਏ 7,02,493-9-0.... - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ -

12. ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਕੋਲ ਨਾ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:-

ਬੀਪੀ ਵੇਰਾ ਲੇਨ ਰੁਪਏ 5,00 000, ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੋਣ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।

ਐਨ.ਐਮ. ਕਮਤਾ ਰੁਪਏ 35,500 ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ।

ਮੈਕਵੀ ਮੈਨਸ਼ਨ, ਰੁਪਏ 4,91,485 ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੋਣ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।

ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹਾਊਸ ਰੁਪਏ 4,72,000 ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੋਣ ਲਈ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।

13. ਅਸੀਂ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਲਾਈਫ

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਬੈਚਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਰੀਸੀਦਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਰਲ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ 9 ਵਿਚਲੇ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੈਰਾ 8, 11 ਅਤੇ 12 ਵਿਚਲੀ ਆਈਟਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਕਾਰਜਾਤ 14 ਵੀਂ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।”

ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦਿਨ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਏ ਨਿਰਾਦਰ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੋਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟ੍ਰੇਪਿਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ

Soni J. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਪੀਟਰ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ (iii) ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਹੀ ਸਨ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮਾਨ

ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੰਬੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵੀ ਉਸ ਦਿਨ ਜੁਪੀਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੇਪੀਕਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੰਮਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਸਨ:-

(i) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(ii) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(iii) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਫੰਡ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(iv) ਉਪਰੋਕਤ-ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ;

(v) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਕੰਪਨੀ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਧਾਰ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਸੁਬੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ 1 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਦਾ 13 ਮਾਰਚ 1951 ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 12 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਸੁਬੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ 3 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 3 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਕਢਵਾਉਣ

ਦੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੋਪੜਾ, ਚਾਰਟਰ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਬੰਬਈ ਜਾ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਅਕਾਊਂਟ ਬੁੱਕਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਚੋਪੜਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ। ਉਸ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਟਿਡ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਬ੍ਰਾਂਚ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ, ਅਤੇ 17 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬੇ ਤੋਂ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਕਤ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਤੁਰੰਤ ਉਕਤ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਸਿਰਫ ਨੌਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਵਰੂਪ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡਗਮਗਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੱਪ ਹੈ।

3 ਮਾਰਚ 1951 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗ 8 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਕੁਝ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, 12 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੱਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਵੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਗੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਮਤਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। 27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ:-

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿਵਾਨ ਬਹਾਦਰ ਐਨ.ਵੀ. ਸਯਾਨਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਸੂਬੇਦਾਰ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ - ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਨੇ

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਆਫ ਸਰਟੀਓਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 12 ਮਾਰਚ 1951, ਇਸ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ (ਸੂਬੇਦਾਰ) ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਬੇਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਇੱਕ ਮਤਾਪੂਰਵ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪਰੇਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ, ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਤਿਅੰਤ ਨਾਂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਜ਼ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਓਕਾਰਾ (1) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ 26 ਫਰਵਰੀ 1951 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 17 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੀਮਾ ਫੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੌਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚਲਾਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਦਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਵਸਤੂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫੰਡ ਹੜਪੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਡੱਗਮਗਾ ਗਿਆ ਹੈ। 21 ਫਰਵਰੀ 1951 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਵੀ.ਵੀ. ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੂੰ,

ਮਿਸਟਰ ਦਾਮੋਦਰ ਸਵਰੂਪ ਸੇਠ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਵਰੂਪ ਦੁਆਰਾ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਂਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਫਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੰਪਾਇਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ ਐਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ (iii) ਅਤੇ (iv) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤ੍ਰਾਂਸ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਤੋਂ, ਆਡੀਟਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਾ ਸਮਝੇ। ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਪਹਿਲੂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਨਾਹ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਮੁਫਤ ਇੰਸਾਫ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਬੇ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਅਤਿਵਿਆਪੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰੀਕਰੀਆਂ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 491 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।"

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਂ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਜੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਧਿਰ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।